četrtek, 14. november 2019

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

EVROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2019)0054

Gensko spremenjeni bombaž LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), so iz njega sestavljeni ali proizvedeni, v promet v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (D061870/04 – 2019/2856(RSP))

(2021/C 208/01)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju osnutka izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), so iz njega sestavljeni ali proizvedeni, v promet v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (D061870/04,

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi ([1]), zlasti člena 11(3) in člena 23(3) Uredbe,

— ob upoštevanju glasovanja Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 30. aprila 2019 in na podlagi katerega mnenje ni bilo sprejeto, ter glasovanja v odboru za pritožbe, ki je potekalo 5. junija 2019, na podlagi katerega mnenje prav tako ni bilo sprejeto,

— ob upoštevanju členov 11 in 13 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije ([2]),

— ob upoštevanju mnenja, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane sprejela 6. decembra 2006 in ki je bilo objavljeno 14. decembra 2006 ([3]),

— ob upoštevanju mnenja v zvezi z obnovitvijo, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane sprejela 17. oktobra 2018 in ki je bilo objavljeno 14. novembra 2018 ([4]),

([1]) UL L 268, 18.10.2003, str. 1.
([2]) UL L 55, 28.2.2011, str. 13.
([3]) Mnenje Znanstvenega odbora o gensko spremenjenih organizmih v zvezi z vlogo (sklic EFSA-GMO-NL-2005-13) za dajanje na trg na glufosinat odpornega gensko spremenjenega bombaža LLCotton25 za uporabo v živilih in krmi ter uvoz in predelavo v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003, ki jo je oddala družba Bayer CropScience, Strokovno glasilo agencije EFSA (2006) 429, str. 1–19, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2006.429.
([4]) Znanstveno mnenje o oceni gensko spremenjenega bombaža LLCotton25 za obnovitev odobritve v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 (vloga EFSA-GMO-RX-010), Strokovno glasilo agencije EFSA 2018; 16(11):5473, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5473.

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij, s katerimi je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov (GSO) ([5]),

— ob upoštevanju člena 112(2) in (3) Poslovnika,

— ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

A. ker je bilo z Odločbo Komisije 2008/837/ES ([6]) odobreno dajanje na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž LLCotton25, so iz njega sestavljeni ali proizvedeni („LLCotton25“);

B. ker je prvotni imetnik dovoljenja Bayer CropScience AG (v nadaljnjem besedilu: vložnik) 2. oktobra 2017 v skladu s členoma 11 in 23 Uredbe (ES) št. 1829/2003 pri Komisiji vložil vlogo za obnovitev odobritve;

C. ker je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) 17. oktobra 2018 sprejela pozitivno mnenje, ki je bilo objavljeno 14. novembra 2018 ([7]);

D. ker Uredba (ES) št. 1829/2003 določa, da gensko spremenjena živila in krma ne smejo imeti škodljivih učinkov na zdravje ljudi, zdravje živali ali okolje in da mora Komisija pri pripravi osnutkov sklepov upoštevati vse ustrezne določbe zakonodaje Unije in druge legitimne dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo;

E. ker je bombaž LLCotton25 spremenjen tako, da je odporen proti herbicidom na osnovi glufosinata ([8]);

F. ker v Evropi sicer samega olja iz bombaževih semen zaužijemo relativno malo, ga pa lahko vsebuje veliko različnih živilskih izdelkov, med katerimi so prelivi, majoneza, fini pekovski izdelki, čokoladni namazi in čips; ker se bombaž za krmo živali uporablja v glavnem v obliki tropine/moke ali polnomastnih bombaževih semen ([9]);

G. ker so države članice agenciji EFSA v trimesečnem posvetovalnem obdobju predložile številne kritične pripombe tako glede prvotne ocene kot glede podaljšanja ([10]); ker so med temi pripombe, da učinki ostankov glufosinata in njegovih metabolitov niso bili upoštevani, da je vprašljivo, ali se lahko rezultati preskusa toksičnosti štejejo za pravilne, da niti alergenost niti toksičnost nista bili temeljito ocenjeni, da poročila o spremljanju, ki jih je pripravil vložnik, ne zagotavljajo nobenih podatkov, ki bi podprli ugotovitve, da ni bilo škodljivih učinkov za zdravje ali okolje, povezanih

---

([5]) Evropski parlament je v 8. zakonodajnem obdobju sprejel 36 resolucij, s katerimi je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov.
Poleg tega je v 9. zakonodajnem obdobju sprejel naslednje resolucije:
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0028),
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve za dajanje na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0029),
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh ali štirih transformacij MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 in DAS-40278-9, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0030).

([6]) Odločba Komisije 2008/837/ES z dne 29. oktobra 2008 o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), so iz njega sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 299, 8.11.2008, str. 36).

([7]) Znanstveno mnenje o oceni gensko spremenjenega bombaža LLCotton25 za obnovitev odobritve v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 (vloga EFSA-GMO-RX-010), Strokovno glasilo agencije EFSA 2018; 16(11):5473, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5473.

([8]) Prvotno mnenje EFSA, str. 1.

([9]) Znanstveno mnenje o oceni gensko spremenjenega bombaža GHB614 × LLCotton25 × MON 15985 za uporabo v živilih in krmi v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 (vloga EFSA-GMO-NL-2011-94), Strokovno glasilo agencije EFSA 2018; 16(4):5213, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5213, str. 17–18.

([10]) Pripombe držav članic glede bombaža LLCotton25 so dostopne v registru vprašanj agencije EFSA: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/login?.

četrtek, 14. november 2019

z uvozom in uporabo bombaža LLCotton25, in da načrt splošnega nadzora, ki ga je predlagal vložnik, ne izpolnjuje zahtev iz Priloge VII k Direktivi 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([11]);

H. ker je agencija EFSA kot odziv na pripombe držav članic večkrat navedla svoje mnenje, da je med vložniki in Komisijo kot odgovorno za obvladovanje tveganja potrebna nadaljnja razprava v zvezi s praktičnim izvajanjem okoljskega spremljanja po dajanju na trg gensko spremenjenih rastlin, namenjenih uvozu in predelavi;

Neocenjevanje ostankov glufosinata na bombažu LLCotton25

I. ker številne študije kažejo, da je pri gojenju gensko spremenjenih rastlin, odpornih proti herbicidom, uporaba teh herbicidov višja, zlasti zaradi pojava plevela, odpornega proti herbicidom ([12]); ker je treba zato pričakovati, da bodo posevki bombaža LLCotton25 izpostavljeni večjemu in večkratnemu odmerku glufosinata, posledica tega pa bodo večje količine ostankov v pridelku;

J. ker je bil uvoz bombaža LLCotton25 prvotno odobren leta 2008, veljavnost odobritve glufosinata za uporabo v Uniji pa je potekla 31. julija 2018 ([13]); ker je glufosinat razvrščen kot toksičen za razmnoževanje 1B in zato zanj veljajo merila za izločitev iz Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]);

K. ker se šteje, da ocenjevanje ostankov herbicidov in njihovih metabolitov na gensko spremenjenih rastlinah ne sodi na področje pristojnosti odbora EFSA za gensko spremenjene organizme in se zato ne izvaja v okviru procesa odobritve gensko spremenjenih organizmov; ker je to problematično, saj je lahko način, kako se v gensko spremenjenih rastlinah komplementarni herbicidi razgradijo, ter sestava in s tem toksičnost razgradnih produktov („metaboliti“) posledica same genske spremembe ([15]);

L. ker bi bilo treba v skladu z Uredbo (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]), ki je namenjena zagotovitvi visoke ravni varstva potrošnikov, kar zadeva mejne vrednosti ostankov, pazljivo nadzorovati in spremljati ostanke aktivnih substanc, ki niso odobrene za uporabo v Uniji, kot je glufosinat, na uvoženih poljščinah za živila in krmo ([17])

M. ker po drugi strani v okviru zadnjega usklajenega večletnega nadzornega programa Unije (za leta 2020, 2021 in 2022) države članice niso dolžne meriti ostankov glufosinata na nobenem proizvodu, vključno z bombažem ([18]); ker ni mogoče izključiti, da bodo bombaž LLCotton25 ali iz njega pridobljeni proizvodi za živila in krmo presegli mejne vrednosti za ostanke, ki so bili določeni za zagotavljanje visoke ravni varstva potrošnikov;

([11]) Direktiva 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. marca 2001 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in razveljavitvi Direktive Sveta 90/220/EGS (UL L 106, 17.4.2001, str. 1).

([12]) Glej na primer Bonny, S. (2016) „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Gensko spremenjene poljščine, odporne na herbicide, plevel in herbicidi: pregled in učinek), Environmental Management, januar 2016, 57(1), str. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 in Benbrook, C. M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Učinek gensko spremenjih poljščin na pesticide v ZDA – prvih šestnajst let), Environmental Sciences Europe, 28. september 2012, zvezek 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([13]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=activesubstance.detail&language=SL&selectedID=1436

([14]) Uredba (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS (UL L 309, 24.11.2009, str. 1).

([15]) To velja za glifosat, kot je navedeno v Pregledu obstoječih mejnih vrednosti ostankov za glifosat v skladu s členom 12 Uredbe (ES) št. 396/2005), ki ga je opravila EFSA, Strokovno glasilo agencije EFSA 2018; 16(5):5263, str. 12, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5263.

([16]) Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (UL L 70, 16.3.2005, str. 1).

([17]) Glej uvodno izjavo 8 Uredbe (ES) št. 396/2005.

([18]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/533 z dne 28. marca 2019 o usklajenem večletnem programu nadzora Unije za leta 2020, 2021 in 2022 za zagotavljanje skladnosti z mejnimi vrednostmi ostankov pesticidov v ali na živilih rastlinskega in živalskega izvora ter oceno izpostavljenosti potrošnikov ostankom teh pesticidov (UL L 88, 29.3.2019, str. 28).

N. ker je agencija EFSA ugotovila, da je ocenjena izpostavljenost izvajalca varstva rastlin glufosinatu, kadar se ta uporablja za zatiranje plevela pri gensko spremenjeni koruzi, presegla sprejemljivo izpostavljenost izvajalca varstva rastlin, tudi če je ta uporabil osebno zaščitno opremo ([19]); ker je izpostavljenost izvajalca varstva rastlin še posebej zaskrbljujoča glede na to, da se pri gensko spremenjenih rastlinah, ki so odporne na herbicide, uporabljajo večje količine herbicidov;

O. ker je posebna poročevalka OZN o pravici do hrane v svojem nedavnem poročilu ugotovila, da nevarni pesticidi katastrofalno vplivajo na zdravje in so po ocenah krivi za 200 000 smrti zaradi akutne zastrupitve na leto, od tega jih je 99 % v državah v razvoju ([20]); ker je podcilj 3.9 ciljev trajnostnega razvoja OZN, ki jih je sprejela Unija, do leta 2030 občutno zmanjšati število smrtnih žrtev in primerov bolezni zaradi nevarnih kemikalij ter onesnaževanja zraka, vode in tal ter onesnaženja ([21]);

Nedemokratično odločanje

P. ker pri glasovanju Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 30. aprila 2019, ni bilo sprejeto mnenje, kar pomeni, da države članice odobritve niso podprle s kvalificirano večino; ker tudi na glasovanju odbora za pritožbe 5. junija 2019 mnenje ni bilo sprejeto;

Q. ker Komisija priznava, da je dejstvo, da sklepe o odobritvi gensko spremenjenih organizmov še naprej sprejema, ne da bi za to glasovala kvalificirana večina držav članic, kar je resnična izjema za odobritve proizvodov kot celoto, vendar je postalo norma za odločanje pri odobritvah gensko spremenjenih živil in krme, problematično ([22]); ker je predsednik Komisije to prakso že večkrat obžaloval kot nedemokratično ([23]);

R. ker je Evropski parlament v osmem zakonodajnem obdobju sprejel skupno 36 resolucij, v katerih nasprotuje dajanju na trg gensko spremenjenih organizmov za živila in krmo (33 resolucij) ter gojenju teh organizmov v Uniji (tri resolucije); ker se med državami članicami ni oblikovala kvalificirana večina, ki bi podpirala odobritev katerega koli izmed teh gensko spremenjenih organizmov; ker Komisija sicer priznava demokratične pomanjkljivosti, odsotnost podpore držav članic in nasprotovanje Parlamenta, a vseeno še naprej izdaja odobritve za gensko spremenjene organizme;

S. ker ni potrebna nobena sprememba zakonodaje, da bi lahko Komisija zavrnila odobritev gensko spremenjenih organizmov, kadar v odboru za pritožbe ni kvalificirane večine držav članic ([24]);

1. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije presega izvedbena pooblastila, določena v Uredbi (ES) št. 1829/2003;

([19]) Sklep agencije EFSA o strokovnem pregledu ocene tveganja pesticidov z aktivno snovjo glufosinat. https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2005.27r, str. 3.

([20]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/ToxicWastes/Pages/ Pesticidesrighttofood.aspx

([21]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/

([22]) Glej na primer obrazložitveni memorandum zakonodajnega predloga Komisije z dne 22. aprila 2015 o spremembi Uredbe (ES) št. 1829/2003 v zvezi z možnostjo držav članic, da na svojem ozemlju omejijo ali prepovejo uporabo gensko spremenjenih živil in krme, in obrazložitveni memorandum zakonodajnega predloga Komisije z dne 14. februarja 2017 o spremembi Uredbe (EU) št. 182/2011.

([23]) Glej na primer uvodni govor na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta, vključen v politične smernice za naslednjo Evropsko komisijo (Strasbourg, 15. julij 2014), ali govor o stanju v Uniji iz leta 2016 (Strasbourg, 14. september 2016).

([24]) Komisija „lahko“ nadaljuje z odobritvijo, če v odboru za pritožbe ni kvalificirane večine držav članic v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 182/2011, vendar to ni nujno.

četrtek, 14. november 2019

2. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije ni v skladu s pravom Unije, saj ni skladen s ciljem Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki naj bi v skladu s splošnimi načeli iz Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ([25]) zagotovil osnovo za zagotavljanje visoke ravni varstva življenja in zdravja ljudi, zdravja in zaščite živali ter okoljskih interesov in interesov potrošnika v zvezi z gensko spremenjenimi živili in krmo ob zagotavljanju učinkovitega delovanja notranjega trga;

3. poziva Komisijo, naj umakne svoj osnutek izvedbenega sklepa;

4. znova poudarja, da je odločen doseči napredek v zvezi s predlogom Komisije o spremembi Uredbe (EU) št. 182/2011; poziva Svet, naj nujno nadaljuje svoje delo v zvezi s tem predlogom Komisije;

5. poziva Komisijo, naj medtem preneha izdajati odobritve za gensko spremenjene organizme, kadar države članice v odboru za pritožbe ne podajo mnenja, in sicer tako za gojenje kot za uporabo v živilih in krmi, v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 182/2011;

6. poziva Komisijo, naj ne odobri nobene gensko spremenjene poljščine, odporne proti herbicidom, dokler ne bodo za vsak primer posebej temeljito preiskana tveganja za zdravje, povezana z ostanki, kar zahteva polno oceno ostankov škropljenja gensko spremenjenih poljščin s komplementarnimi herbicidi, njihovimi metaboliti in morebitnimi kombiniranimi učinki;

7. poziva Komisijo, naj oceno tveganja uporabe komplementarnih herbicidov in njihovih ostankov v celoti vključi v oceno tveganja gensko spremenjenih rastlin, odpornih proti herbicidom, ne glede na to, ali je gensko spremenjena rastlina namenjena gojenju v Uniji ali se v Unijo uvaža za uporabo v živilih in krmi;

8. poziva Komisijo, naj ne odobri uvoza gensko spremenjenih rastlin, namenjenih za živila ali krmo, ki so odporne proti aktivni snovi herbicida, ki ni odobrena za uporabo v Uniji;

9. poziva Komisijo, naj obravnava obveznosti Unije v skladu z mednarodnimi sporazumi, kot so Pariški sporazum o podnebnih spremembah, Konvencija OZN o biološki raznovrstnosti in cilji OZN za trajnostni razvoj, kot „ustrezne določbe prava Unije“ in/ali „legitimne dejavnike“ v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 ter jim pripiše težo, ki si jo zaslužijo, prav tako pa naj sporoča, kako so bili upoštevani v postopku odločanja;

10. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

([25]) Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).